

Patron

Zaktualizowano: 21 grudnia 2023

Andersen Hans Christian (1805-1875), duński baśniopisarz i prozaik. Potomek ubogiej rodziny, od dziecka marzył o karierze aktorskiej, jednak nie dość atrakcyjne warunki fizyczne uniemożliwiły mu realizację planów.

Twórczość literacką zaczął jako nastolatek, ale swoje pierwsze dojrzałe dzieło, *Improwizator* (1835), napisał w wieku 30 lat. Była to powieść o karierze biednego dziecka, które mimo osiągniętych sukcesów nie potrafi uwolnić się od kompleksu niskiego pochodzenia. Kolejne powieści, *O.T.* (1836) i *Tylko grajek* (1837), podobnie jak pierwsza i późniejsze, zawierają wątki autobiograficzne.

W 1835 ukazał się pierwszy zbiorek baśni Andersena, *Baśnie opowiedziane dla dzieci*, po czym, sukcesywnie, w formie zeszytów, wychodziły kolejne części - zeszyt 1-6: *Baśnie opowiedziane dla dzieci* (1835-1842), zeszyt 1-5: *Nowe baśnie* (1843-1848), zeszyt 1-2: *Opowieści* (1852-1853) oraz zeszyt 1-10: *Nowe baśnie i powieści* (1858-1872); łącznie około 150 baśni.

Źródłem inspiracji były dla pisarza: folklor, jak w *"Krzesiwie"* (1835), *"Księżniczce na ziarnku grochu"* (1835) i *"Świniopasie"* (1841); *"Baśnie tysiąca i jednej nocy"*, jak w *"Latającym kufrze"* (1839); oraz tradycja hiszpańska - *Nowe szaty cesarza* (1837). *Królowa śniegu* (1844) i *Brzydkie kaczątko* (1843) zrodziły się w wyobraźni autora. Ostatni z wymienionych utworów odczytano jako metaforę losu samego pisarza, który podsumował baśń w słowach: "Nieważne, że urodziłem się na kaczym podwórku, ważne, że wyklutem się z łabędziego jajka". Łączące tendencje - romantyczne i realistyczne, baśnie Andersena urzekają prostotą fabuły i stylu, a jednocześnie głębią refleksji. Pełne ciepła i sentymentalnego humoru, niosą optymistyczne przesłanie. Stały się ulubioną lekturą dla dzieci i dorosłych. Oprócz baśni na dorobek Andersena złożyły się: powieść *Książka z obrazkami bez obrazków* (1840), opis podróży po Europie *Bazar poety* (1842), powieść *Dwie baronówny* (1848), libretto do opery narodowej *Mała Kirsten* (1846), autobiografia *Baśń mojego życia* (1855) oraz powieść *Piotr Szczęściarz* (1870).

Utwory Andersena tłumaczyli na język polski m.in.: S. Beylin, J. Iwaszkiewicz, F. Mirandola i W. Syrokomla.